

Najvažniji podaci

Celosvetsko stanje komercijalizovanih biotech/GM kultura: 2010. god.

Autor: Clive James, osnivač i predsednik ISAAA

Kulture biotech prekoračile 1 milijardu hektara

2010. godina je zabeležila petnaestogodišnjicu komercijalno gajenih kultura, 1996.-2010. godine.

Od 1996. do 2010. godine kumulativna površina GM kultura prekoračila je 1 milijardu hektara (ekvivalent površine SAD ili Kine) što nedvojbeno znači da su biotech kulture tu i ostaće i dalje.

Rekordno, 87puta povećano proširenje površine između 1996. i 2010. god. čini biotech kulture najbrže prihvatanu kulturu što se tiče tehnologije u istoriji moderne poljoprivrede.

Izrazit dvocifreni porast za 10 % u 2010. godini doprineo je tome da celokupna površina danas predstavlja 148 miliona hektara. Vredi spomenuti da međugodišnji porast površina za 14 miliona hektara predstavlja drugi najveći porast za 15 godina gajenja GM kultura. Površina kultura sa kombinovanim genima povećana je sa 110 miliona hektara u 2009. godini na 205 miliona hektara u 2010. godini, što predstavlja porast za 14 % ili porast za 25 miliona hektara posejanih kulturama sa kombinovanim genima.

Broj zemalja koje gaje biotech kulture porastao je na rekordnih 29 u upoređenju sa 25 u 2009. godini. U 2010. godini prvi put gajila je svaka od 10 najvećih biotech zemalja više nego 1 milion hektara GM kultura. Više nego polovina svetske populacije - 59 % (4 milijarde ljudi) živi u jednoj od 29 zemalja koje gaje biotech kulture.

U 2010. godini tri nove zemlje, Pakistan, Myanmar i Švedska prvi put su zvanično najavile gajenje biotech kultura dok je Nemačka odlučila da obnovi njihovo gajenje.

Od 29 zemalja koje su u 2010. godini gajile biotech kulture, 19 ih je bilo u razvoju, od toga samo 10 industrijskih. Osim toga 30 zemalja je dosad odobrilo import biotech kultura što na kraju znači da ukupno 59 zemalja biotech kulture odobrava, i to bilo da se radi o njihovom gajenju ili uvozu. U ovih 59 zemalja živi 75 % svetske populacije.

U 2010. godini biotech kulture je gajilo rekordnih 15,4 miliona poljoprivrednika od čega veliku većinu - preko 90 % (14,4 miliona) predstavljaju mali poljoprivrednici iz zemalja u razvoju. Od 1996. godine poljoprivrednici širom sveta već su se 100 miliona puta odlučili za GM kulture, čije gajenje im donosi nepobitne prednosti.

U 2010. godini zemlje u razvoju izgajile su 48 % od ukupne količine biotech kultura u svetu, a do 2015. godine će u pogledu površine GM kultura prevazići industrijske zemlje, jer je tempo porasta biotech kultura u zemljama u razvoju mnogo brži: 17 % (10,2 miliona hektara) naspram 5 % (3,8 miliona hektara) u industrijskim zemljama.

Pet glavnih zemalja u razvoju u oblasti gajenja biotech kultura su Kina i Indija u Aziji, Brazil i Argentina u Latinskoj Americi i Južnoafrička Republika na afričkom kontinentu.

Brazil kao pokretačka snaga porasta u Latinskoj Americi, povećala je površinu posejanu biotech kulturama u 2010. godini više nego bilo koja druga zemlja u svetu – rekordni međugodišnji porast za 4 miliona hektara.

U Australiji su se nakon nekoliko godina izrazite suše vratili gajenju biotech kultura, i to sa najvećim međugodišnjim porastom od 184 %, kada je ukupna površina biotech kultura postigla 653 000 hektara.

Burkina Faso imala je drugi najveći proporcionalni porast površine sa biotech kulturama: 126 %, kojom prilikom je 80 000 poljoprivrednika zasadilo kulturu na rekordnih 260 000 hektara što predstavlja 65 % mere prihvatanja ove tehnologije.

U Mjanmaru 375 000 malih poljoprivrednika uspešno je zasadilo Bt pamuk na 270 000 hektara što znači da 75 % ukupnog pamuka izgajenog u ovoj zemlji je genetski modifikovano.

U Indiji se devet godina nastavljao nagli porast gajenja Bt pamuka. 6,3 miliona farmera gajilo je na 9,4 miliona hektara odnosno 86 % od ukupne količine pamuka u Indiji je genetski modifikovano.

Meksiko je uspešno sproveo svoju prvu seriju probnog gajenja biotech kukuruza.

Rekordnih osam zemalja EU gajilo je ili Bt kukuruz ili sortu krompira „Amflora” namenjenu za proizvodnju skroba. „Amflora“ je nakon 13 godina postala prva novoodobrena biotech kultura u EU.

Biotech kulture su tako prvi put predstavljale značajnih 10% od 1,5 milijarde hektara agrarnog zemljišta u celom svetu; više od 50% svetskog agrarnog zemljišta nalazi se u 29 zemalja koje su u 2010. godini gajile biotech kulture.

Kombinovani geni u biotech kulturama predstavljaju važnu osobinu koja se razvija. U prošloj godini iste je gajilo 11 zemalja, od kojih je 8 zemalja bilo u razvoju. Površina zemljišta sa kombinovanim genima činila je 32,2 miliona hektara, što predstavlja 22% od ukupne površine 148 miliona hektara na kojima su u 2010. godini gajene biotech kulture.

Od 1996. do 2009. godine biotech kulture su doprinele trajno održivom razvoju i promeni klime i to posredstvom: povećanja produkcije; što je imalo kao posledicu pozitivni uticaj poljoprivrede na životnu sredinu, i to uštedom od 393 miliona kg pesticida; samo u 2009. godini opale su emisije CO₂ za 18 milijardi kg što predstavlja ekvivalent nestanka 8 miliona automobila sa puteva; sačuvale su biodiverzitet zahvaljujući uštedi 75 miliona hektara zemljišta; takođe su pomogle smanjiti siromaštvo zahvaljujući pomoći koju je dobilo 14,4 miliona malih poljoprivrednika koji pripadaju najsiromašnijim stanovnicima sveta.

Za male i siromašne zemlje u razvoju neophodan će biti razvoj odgovarajućih regulacionih sistema i to u pogledu izdataka i vremenske efektivnosti, koji sistemi bi bili odgovorni, strogi ali ipak prolazni.

U 2010. godini svetska vrednost biotech useva je činila 11,2 milijarde USD, a tržišna vrednost biotech kukuruza, soje i pamuka bila je 150 milijardi USD.

Očekivanja u budućnosti u narednih pet godina izgledaju ohrabrujuće: kukuruz otporan na sušu u 2012. godini; zlatna riža u 2013. godini; i Bt riža pre nego što u 2015. godini budu postignuti Milenijski razvojni ciljevi određeni od strane UN, od kojih će potencijalno samo u Aziji imati korist 1 milijarda siromašnih ljudi u gazdinstvima koja žive pretežno od pirinča. Biotech kulture mogu značajno doprineti naročito postizanju jednog od milenijskih ciljeva do 2015. godine: smanjiti siromaštvo za polovinu, i to zahvaljujući optimizaciji produktivnosti poljoprivrednih kultura kako je u globalnoj inicijativi predloženo u počast nasleđa patrona-osnivača ISAAA i nosioca Nobelove nagrade za mir Normana Borlauga koji je 1 milijardu ljudi spasio od gladi.

Detaljne informacije pruža izveštaj ISAAA br. 42 „Svetsko stanje komercijalizovanih kultura biotech/GM: 2010.” čiji autor je Clive James. Više informacija možete naći na <http://www.isaaa.org> ili kontaktirajte ISAAA SEAsiaCenter na telefonskom broju +63 49 536 7216 ili pošaljite e-mail na info@isaaa.org.